

**JAVNA USTANOVA MAKSIMIR
ZAGREB, MAKSIMIRSKI PERIVOJ 1**

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

ZAGREB, _____

Na temelju članka 21. Zakona o zaštiti od požara (NN br. 92./10) i članka 3. Pravilnika o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara (NN br.116./11), ravnatelj Javne ustanove Maksimir Saša Banić, dipl. ing. donosi _____ 2015.godine

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

I. TEMELJNE ODREDBE U VEZI PROVEDBE I UNAPREĐIVANJA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom razrađuju se pojedine odredbe Zakona o zaštiti od požara, propisa donesenih na temelju Zakona, kao i drugih propisa sa ciljem zaštite života i zdravlja te sigurnosti ljudi, objekata, okoliša i materijalnih dobara u Javnoj ustanovi Maksimir sa sjedištem u Zagrebu, Maksimirski perivoj 1 (dalje u tekstu: Ustanova).

Članak 2.

Pravilnikom o zaštiti od požara (u daljem tekstu: Pravilnik) u Ustanovi se utvrđuju :

- I. Temeljne odredbe u vezi provedbe i unapređivanja zaštite od požara ,
- II. Ustrojstvo i način rada službe zaštite od požara,
- III. Broj, naziv radnog mjesta i stručna sprema osoba zaduženih za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara,
- IV. Obveze i odgovornosti vezano uz provedbu mjera zaštite od požara,
- V. Obveze i odgovornosti osoba s posebnim ovlastima i odgovornostima u provedbi mjera zaštite od požara,
- VI. Način obavljanja unutarnje kontrole provedbe mjera zaštite od požara te ovlaštenja, obveze i odgovornosti za obavljanje unutarnje kontrole,
- VII. Način upoznavanja radnika s opasnostima i općim mjerama zaštite od požara na radnom mjestu prilikom stupanja na rad ili promjene radnog mjesta, odnosno prije obavljanja određenih radova i radnji od strane drugih osoba te vođenje evidencije o tome,
- VIII. Način osposobljavanja radnika za rukovanje priručnom opremom i

sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara, periodične provjere znanja i vođenje evidencije o tome,

- IX. Način osposobljavanja radnika za rad na radnim mjestima s povećanim opasnostima za nastanak i moguće posljedice od požara i tehnološke eksplozije, prije stupanja na rad, periodične provjere znanja i vođenje evidencije o tome,
- X. Radnici zaduženi za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara sa opisom zaduženja,
- XI. Osobe zadužene za održavanje u ispravnom stanju instalacija i uređaja čija neispravnost može prouzročiti požar i tehnološku eksploziju,
- XII. Osobe zadužene za razradu postupaka i poduzimanje odgovarajućih organizacijskih i tehničkih mjera zaštite od požara u slučajevima privremenog povećanog požarnog rizika,
- XIII. Kretanje i ponašanje na prostorima ugroženim od požara ili tehnološke eksplozije,
- XIV. Ustrojstvo motrenja, javljanja i uzbunjivanja o opasnostima od požara,
- XV. Mjere zabrane i ograničenja iz zaštite od požara te prostorije i prostori na koje se one odnose,
- XVI. Postupanje radnika u slučaju nastanka požara,
- XVII. Druge mjere zaštite od požara sukladno vlastitim planovima i potrebama
- XVIII. Prijelazne i završne odredbe

Članak 3.

Svaki radnik dužan je provoditi mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu i mjestu rada na način kako je utvrđeno Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ovim Pravilnikom i drugim posebnim uputama, upozorenjima i zabranama.

Obveze provođenja mjera zaštite od požara utvrđene stavkom 1. ovog članka odnose se na sve osobe koje se po bilo kojoj osnovi nalaze na radu u građevinama i prostorima Ustanove, radi privremenog ili povremenog obavljanja poslova te radi obavljanja ugovorenih poslova na raznim lokacijama.

Članak 4.

Mjere i sredstva za provođenje zaštite od požara utvrđuju se Planom zaštite od požara, Godišnjim planom i programom rada i Financijskim planom Ustanove.

II. USTROJSTVO I NAČIN RADA SLUŽBE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 5.

Ustanova nije razvrstana niti u jednu kategoriju ugroženosti od požara.

Ravnatelj posebnom odlukom utvrđuje ustrojstvo i način rada u području zaštite od požara.

Radnik odgovoran za zaštitu od požara mora imati najmanje zvanje vatrogasca ili završeno srednjoškolsko obrazovanje u programu gimnazije ili srednjoškolsko strukovno obrazovanje u četverogodišnjem trajanju te položen stručni ispit.

Ukoliko nije imenovan radnik odgovoran za zaštitu od požara te poslove obavlja ravnatelj Ustanove.

Poslove radnika odgovornog za zaštitu od požara može obavljati ovlašteno trgovačko društvo registrirano za zaštitu od požara.

III. RADNA MJESTA I STRUČNA SPREMA OSOBA ZADUŽENIH ZA OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA I UNAPREĐENJE STANJA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 6.

Broj potrebnih radnika za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara utvrđuje ravnatelj Ustanove prema Planu zaštite od požara, odnosno prema ispunjenju zakonskih obveza u vezi sa zaštitom od požara

Radnik Ustanove zadužen za zaštitu od požara i unapređenje stanja ugroženosti od požara moraju glede stručne spreme ispunjavati uvjete iz članka 5. stavka 3. ovoga Pravilnika.

IV. OBVEZE I ODGOVORNOSTI U VEZI S PROVEDBOM MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 7.

U vezi s provedbom mjera zaštite od požara tijela i radnici Ustanove imaju obveze i odgovornosti određene zakonskim i podzakonskim propisima, Planom zaštite od požara i ovim Pravilnikom.

Članak 8.

Radnik odgovoran za zaštitu od požara:

- skrbi o provođenju mjera i unapređenja stanja zaštite od požara,
- ispituje podatke o uporabi sredstava koja su u vezi sa zaštitom od požara,
- neposredno nadzire rad radnika kod obavljanja poslova u vezi sa zaštitom od požara,
- izvješćuje ravnatelja o uočenim problemima, nepravilnostima i propustima, podnosi godišnje izvješće o stanju zaštite od požara,
- nadzire ispravnost i način uporabe opreme, strojeva i uređaja u vezi sa zaštitom od požara,
- u dogovoru s ravnateljem organizira praktične vježbe evakuacije i spašavanja,
- predlaže ravnatelju Ustanove donošenje mjera u vezi sa zaštitom od požara,
- poduzima mjere da se neispravna odnosno upotrebljena sredstva ili oprema u gašenju požara odmah dovedu u ispravno stanje odnosno zamijene novim,
- nakon završenog gašenja požara po potrebi, a u dogovoru s ravnateljem i rukovoditeljem vatrogasne postrojbe koja je na mjestu požara osigurava dežurstvo,
- kontrolira primjenu propisa iz područja zaštite od požara na projektu za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih građevina te kod nabavke opreme i sredstava za rad,
- kontrolira primjenu propisa iz područja zaštite od požara te uputa za siguran rad ,
- sudjeluje u izradi novih ili predlaganju promjena postojećih akata iz područja zaštite od požara ;
- izrađuje upute, upozorenja i zabrane za rad na siguran način;
- vodi sve potrebne evidencije iz zaštite od požara,
- vodi brigu o pravovremenom servisiranju i ispitivanju uređaja i sredstava za dojavu i gašenje požara;
- obavlja i druge poslove prema zakonu, podzakonskim aktima, ovom Pravilniku i nalogu ravnatelja Ustanove.

Članak 9.

Radnici Ustanove su obvezni:

- raditi i ponašati se tako da ne izazovu požar,
- provoditi i pridržavati se propisanih mjera zaštite od požara na način kako je utvrđeno Zakonom, podzakonskim aktima, ovim Pravilnikom i drugim uputama, upozorenjima i /ili zabranama,
- upoznati se s odredbama ovog Pravilnika prije stupanja na rad;
- odmah, bez odgode upozoriti na opasnost od požara do kojega bi moglo doći zbog nedostataka na građevini, uređajima, opremi, instalacijama i sl. i to radnika iz članka 5. stavka 3. ovog Pravilnika,
- svladati program osposobljavanja za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom,
- obavljati svoje poslove u skladu s pravilima koja onemogućuju izazivanje požara,
- kvarove na uređajima i instalacijama kojima se služe tijekom rada, prijaviti radniku iz članka 5.stavka 3. ovoga Pravilnika
- aktivno sudjelovati u gašenju požara,
- obavljati i druge poslove utvrđene propisima i općim aktima Ustanove.

V. OBVEZE I ODGOVORNOSTI OSOBA S POSEBNIM OVLASTIMA U PROVEDBI MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 10.

Za provedbu mjera zaštite od požara ovlašten je i odgovoran ravnatelj Ustanove.

Članak 11.

Ravnatelj je ovlašten i odgovoran za organiziranje zaštite od požara prema propisima, planovima i aktima iz područja zaštite od požara.

Članak 12.

U vezi s provedbom mjera zaštite od požara **ravnatelj Ustanove** ima sljedeće obveze i odgovornosti:

- osigurava provođenje mjera za zaštitu od požara,
- poduzima mjere za smanjenje opasnosti od nastanka i širenja požara, kao i mjere za unapređenje stanja zaštite od požara,
- skrbi o osiguranju financijskih sredstava i nabavu uređaja, opreme, alata i sredstava za dojavu, gašenje i sprječavanje požara na osnovu prijedloga, analiza i mišljenja odgovorne osobe iz članka 5.

stavak 3. ovog Pravilnika, zapisnika o izvršenim ispitivanjima sredstava, opreme, instalacija i uređaja te inspekcijskih nalaza i mišljenja,

- u suradnji sa radnikom odgovornim za zaštitu od požara analizira svaki događaj koji je mogao dovesti do požara te poduzima mjere potrebne da do takvih događaja više ne dođe,
- utvrđuje pravila o ponašanju osoba koje borave u Ustanovi kod nastanka požara,
- organizira spašavanje radnika i drugih osoba u slučaju nastanka požara,
- udaljava s posla radnika koji pri obavljanju poslova ne provodi i ne primjenjuje mjere zaštite od požara,
- osigurava provođenje istražnih radnji u vezi s nastajanjem požara,
- naređuje prekid obavljanja posla ili radnje kojom se neposredno ugrožava sigurnost imovine i /ili životi i zdravlje ljudi,
- poduzima mjere prema radnicima koji krše ili ne provode mjere zaštite od požara,
- obavlja druge poslove u vezi sa zaštitom od požara prema propisima, planovima i općim aktima Ustanove.

VI. UNUTARNJA KONTROLA PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 13.

Unutarnju kontrolu provedbe mjera zaštite od požara obavlja radnik odgovoran za zaštitu od požara.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara je osnovni organizator i nositelj cjelokupnih aktivnosti iz područja zaštite od požara i tehnoloških eksplozija u Ustanovi.

Radnik iz stavka 1. ovog članka obavezan je surađivati s inspektorom zaštite od požara i drugim stručnim institucijama i službama.

Članak 14.

Unutarnja kontrola provodi se neposrednim vizualnim pregledom ispravnosti vatrogasnih aparata, davanjem potrebnih uputa i naloga i pribavljanjem pisanih izvješća.

Članak 15.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara u sklopu kontrole ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara:

- kontrolira ispravnost vatrogasnih aparata i opreme za dojavu i gašenje požara, te opreme za spašavanje i evakuaciju;
- provodi kontrolu ispravnosti postupaka radnika gdje postoje opasnosti za nastanak požara ili eksplozija;
- kontrolira raspored i ispravnost uređaja i opreme za gašenje požara;
- kontrolira poštivanje znakova upozorenja i znakova zabrane;
- kontrolira način skladištenja i odlaganja materijala i roba na prostorima na kojima su smještene naprave za gašenje (ručni i prijenosni vatrogasni aparati i sl.);
- kontrolira stanje požarnih puteva i pristupe građevinama vatrogasnim vozilima;
- kontrolira stanje i prohodnost izlaznih (evakuacijskih) puteva.

Članak 16.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara obavlja i sljedeće mjere unutarnje kontrole:

- kontrolu kretanja, zadržavanja i izvođenja radova s otvorenim plamenom u ugroženim prostorima;
- kontrolu osposobljenosti i uvježbanosti radnika u rukovanju sredstvima za gašenje požara;
- kontrolu obavljenih rekonstrukcija ili adaptacija u građevinama glede provođenja mjera zaštite od požara;
- kontrolu provođenja mjera zaštite od požara na radnim mjestima prilikom obavljanja svakog posla, te druge kontrole glede zaštite od požara, a koje ovise o specifičnosti tehnologije obavljanja djelatnosti Ustanove.

Članak 17.

Prilikom obavljanja unutarnje kontrole provedbe mjera zaštite od požara odgovorna osoba za zaštitu od požara može:

- obaviti provjeru znanja radnika glede rukovanja s aparatima i opremom za gašenje požara, a onog koji pokaže nepoznavanje uputiti na dodatnu obuku;
- utvrđeno neprovođenje propisanih mjera zaštite od požara prijaviti neposrednom rukovoditelju, te o tome izvjestiti ravnatelja Ustanove.

Članak 18.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara pri obavljanju kontrole provedbe mjera zaštite od požara odmah priopćava rezultate ravnatelju Ustanove.

Kad odgovorna osoba iz stavka 1. ovog članka utvrdi da pojedina građevina ili dio građevine ne zadovoljava sigurnosne uvjete za daljnji rad obvezna je o tome bez odlaganja pisanim putem izvijestiti ravnatelja Ustanove.

VII. UPOZNAVANJE RADNIKA I KORISNIKA S OPASNOSTIMA I OPĆIM MJERAMA ZAŠTITE OD POŽARA PRILIKOM STUPANJA NA RAD ILI PROMJENE MJESTA RADA TE VOĐENJE EVIDENCIJE O TOME

Članak 19.

Svaki radnik mora proći osnovno osposobljavanje u trajanju od minimalno osam školskih sati na način i po programu utvrđenim Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (NN 61/ 94).

Društvo registrirano za obavljanje poslova zaštite od požara osposobljava radnike prigodom stupanja na rad ili kod promjene mjesta rada u smislu stavka 1. ovog članka i upoznaje ih s opasnostima od požara i općim mjerama zaštite od požara na određenom mjestu rada.

Članak 20.

Društvo iz članka 19. stavak 2. izdaje uvjerenje o osposobljenosti na propisanom obrascu svakom radniku koji uspješno završi program osposobljavanja.

Preslika isprave o osposobljenosti iz stavka 1. ovoga članka čuva se u radničkom dosjeu.

Svi radnici Ustanove moraju biti obaviješteni o mjestu na kojemu se nalazi glavni ventil za otvaranje-zatvaranje vode u građevini te glavne sklopke za isključivanje energenata.

VIII. OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA ZA RUKOVANJE PRIRUČNOM OPREMOM I SREDSTVIMA ZA DOJAVU I GAŠENJE POČETNIH POŽARA, PERIODIČNE PROVJERE ZNANJA I VOĐENJE EVIDENCIJE O TOME

Članak 21.

Za upoznavanje radnika za rukovanje priručnom opremom i sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara obvezan je i odgovoran radnik iz članka 5. stavak 3. ovog Pravilnika.

Upoznavanje radnika prema stavku 1. provodi se dostavom odgovarajućih pisanih obavijesti i neposredno.

Vrijeme provođenja upoznavanja radnika prema stavcima 1. i 2. ovoga članka i vrijeme provjere znanja određuje se godišnjim planom i programom rada Ustanove.

IX. OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA ZA RAD NA RADNIM MJESTIMA S POVEĆANIM OPASNOSTIMA ZA NASTANAK I MOGUĆE POSLJEDICE OD POŽARA ILI EKSPLOZIJE I VOĐENJE EVIDENCIJE O TOME

Članak 22.

Radnici koji rade na radnim mjestima s povećanim opasnostima osposobljavaju se u vezi s mogućim nastankom požara i njegovim posljedicama ili eksplozijama prije stupanja na rad.

Osposobljavanje radnika iz stavka 1. ovoga članka obavlja radnik odgovoran za zaštitu od požara i o tome vodi potrebnu evidenciju, a u slučaju potrebe ravnatelj Ustanove ga može povjeriti ovlaštenom trgovačkom društvu ili ovlaštenoj ustanovi.

Članak 23.

Osposobljavanjem iz članka 22. ovoga Pravilnika radnik mora steći najmanje znanje o:

- ispravnoj uporabi uređaja (sredstava) za gašenje požara koji se nalaze u Ustanovi ili na lokacijama na kojima Ustanova radi,
- ispravnoj uporabi opreme i uređaja na radnom mjestu,
- isključivanju primarnog izvora napajanja (struja, plin) prostora,
- postupku evakuacije osoba iz prostora.

X. OSOBA ZADUŽENE ZA ODRŽAVANJE OPREME I SREDSTAVA ZA DOJAVU I GAŠENJE POŽARA

Članak 24 .

Održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara dužnost je radnika iz članka 5. stavak 3. Pravilnika.

Članak 25.

U prostorijama Ustanove postavljena je sijedeća vatrogasna oprema i sredstva za gašenje:

- ručni vatrogasni aparati – 8 aparata S⁹ (broj, vrsta i raspored ručnih vatrogasnih aparata daje se u prilogu koji je sastavni dio ovog Pravilnika);

Vatrogasni aparati

Članak 26.

Vatrogasni aparati moraju se postaviti na uočljivim lako dostupnim mjestima, u blizini mogućeg izbijanja požara.

Vatrogasni aparati moraju se stalno održavati u ispravnom stanju.

Članak 27.

Održavanje vatrogasnih aparata obuhvaća:

- ❖ redovni pregled
- ❖ periodični pregled
- ❖ kontrolna ispitivanja

Članak 28.

Redovni pregled vatrogasnih aparata obavlja se najmanje jedanput u tri mjeseca, a provodi ga radnik odgovoran za zaštitu od požara o čemu vodi evidenciju.

Članak 29.

Redovnim pregledom treba se utvrditi:

- označenost, uočljivost i dostupnost aparata,
- opće stanje aparata,
- kompletnost aparata,
- stanje plombe zatvarača odnosno ventila vatrogasnog aparata.

Uočene nedostatke radnik odgovoran za zaštitu od požara treba sam otkloniti, a ako to nije moguće, otklanjanje nedostataka u dogovoru s ravnateljem treba povjeriti ovlaštenom servisu ili društvu.

Članak 30.

Periodični pregled vatrogasnih aparata obavlja se najmanje jedanput godišnje.

Periodični pregled i kontrolna ispitivanja vatrogasnih aparata treba se povjeriti ovlaštenom servisu.

Ispravnost i funkcionalnost prijenosnih i prijevoznih aparata za gašenje požara ispituje pravna osoba, fizička osoba obrtnik ili stručna služba (serviser) ovlaštena od proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika, najmanje jednom godišnje, o čemu na aparatu mora postojati vidljiva oznaka.

O izvršenim pregledima ručnih vatrogasnih aparata odgovorna osoba zaštite od požara vodi upisnik. Obveze upisnika o pregledima ručnih vatrogasnih aparata daju se u prilogu koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 31.

Kontrolno ispitivanje obavlja se najmanje svake pete godine a za aparate starije od 15 godina svake dvije godine.

XI. SLUŽBE I OSOBE ZADUŽENE ZA ODRŽAVANJE U ISPRAVNOM STANJU UREĐAJA I INSTALACIJA ČIJA NEISPRAVNOST MOŽE PROUZROČITI POŽAR ILI EKSPLOZIJU

Članak 32.

Ravnatelj ili osoba koju on odredi dužan je redovno pratiti stanje uređaja i instalacija čija neispravnost može prouzročiti požar ili eksploziju.

U slučaju da uočene nedostatke radnici Ustanove nisu u stanju sami otkloniti u dogovoru s ravnateljem otklanjanje nedostataka povjerit će se ovlaštenom obrtniku ili trgovačkom društvu.

XII. SLUŽBE I OSOBE ZADUŽENE ZA RAZRADU POSTUPAKA I PODUZIMANJA ODGOVARAJUĆIH ORGANIZACIJSKIH I TEHNIČKIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U SLUČAJEVIMA PRIVREMENO POVEĆANOG POŽARNOG RIZIKA

Članak 33.

U slučaju privremeno povećanog požarnog rizika, za cijelo vrijeme njegovog trajanja, poduzimaju se dodatne, organizacijske i tehničke mjere zaštite od požara koje uključuju primjenu odgovarajuće opreme i sredstva za gašenje, a prema potrebi i osiguranje vatrogasnog dežurstva.

Mjere iz stavka 1. ovoga članka trebaju se poduzeti na temelju izrađene prosudbe privremeno povećanog požarnog rizika, a osobito:

- za prostore u vrijeme obavljanja poslova ili događanja gdje se privremeno okuplja veći broj osoba .

XIII. KRETANJE I PONAŠANJE NA PROSTORIMA UGROŽENIM OD POŽARA ILI TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE

Članak 34.

U Ustanovi na vidljivom mjestu u blizini ulaza moraju biti istaknute upute za slučaj nastanka požara i plan s označenim:

- stubištem i izlaznim putevima,
- mjestima na kojima su smješteni vatrogasni aparati,
- mjestom na kojem je smještena glavna sklopka za napajanje električnom energijom,
- instalacijama i prostorijama povećanog rizika za nastanak požara.

Članak 35.

Svi izlazni putovi i vrata na izlaznim putovima moraju biti označeni odgovarajućim oznakama.

Podne obloge, tepisoni kao i mobilne prekrivači moraju biti dobro pričvršćeni za podlogu, oštećene treba zamijeniti.

XIV. USTROJSTVO MOTRENJA, JAVLJANJA I UZBUNJIVANJA O OPASNOSTIMA OD POŽARA

Članak 36.

Motrenje, javljanje i uzbuñivanje o opasnostima od požara ustrojava se u Ustanovi u skladu s planovima zaštite od požara, odlukama tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i godišnjim planom i programom rada Ustanove.

XV. MJERE ZABRANE I OGRANIČENJA IZ ZAŠTITE OD POŽARA TE PROSTORIJE I PROSTORI NA KOJE SE ONE ODNOSE

Članak 37.

Mjesta odnosno prostorije u Ustanovi gdje postoji vjerojatnost nastajanja i širenja požara, trebaju biti posebno označene.

Vatrogasni pristup Ustanovi mora u svakom trenutku biti slobodan.

Na putovima za izlaženje ne smiju se nalaziti predmeti koji pomažu širenju požara (goriva ambalaža, dijelovi namještaja, knjige, odjevni predmeti i sl.) i stvari koje bi mogle ometati izlaz osobama (različiti aparati, namještaj, roba i sl.).

XVI. POSTUPANJE RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 38.

Svaki radnik koji prvi opazi neposrednu opasnost od nastanka požara ili opazi požar dužan je ukloniti opasnost odnosno početi gasiti požar prema svojem znanju i mogućnostima, a uz korištenje odgovarajućih sredstava, ako to može bez opasnosti za sebe ili druge osobe.

Ako to ne može učiniti sam, dužan je odmah obavjestiti ostale radnike i:

- **DUZS** tel. 112
- **vatrogasnu postrojbu** tel. 193
- **policiju** tel. 192

Članak 39.

Prilikom dojava o nastalom požaru radnik daje slijedeće podatke:

- ime i prezime i broj telefona sa kojeg se javlja,
- mjesto (lokacija) požara i najbliži pristup vozilima vatrogasne postrojbe,

- da li je požar u građevini ili na otvorenom prostoru,
- vrsta materijala koji gori (tekućina, plin, drvo, plastika, guma i sl.),
- da li u požaru ima ozlijeđenih.

U oba slučaja radnik obavještava odmah i neposrednog rukovoditelja.

Članak 40.

Do dolaska vatrogasaca svi radnici dužni su poduzeti sve mjere za gašenje požara i pri tome se koristiti primjerenim raspoloživim sredstvima vodeći računa da se gašenjem ne prouzroči nepotrebna materijalna šteta.

Članak 41.

Prije napuštanja prostorija građevine i početka gašenja požara svaki radnik na svom radnom mjestu mora:

- spašavati i evakuirati eventualno ugrožene osobe,
- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska iz prostora i objekata, a korisnike objekta izvesti izvan objekta na sigurno mjesto;
- isključiti električnu struju;
- iznijeti na sigurno mjesto ako je moguće, boce s plinom i posude sa zapaljivim tekućinama;
- zatvoriti dovode goriva do potrošača,
- izvesti na siguran prostor motorna vozila.

Članak 42.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara čim sazna za požar, utvrđuje koje se sve mjere moraju poduzeti glede upotrebe sredstava i opreme za gašenje požara, organizacije gašenja, evakuacije i spašavanje, traženja pomoći u spašavanju osoba i sl.

Odgovorna osoba preuzima vođenje akcije gašenja požara do dolaska vatrogasne postrojbe.

Odgovorna osoba kao voditelj akcije gašenja požara dužna je osigurati da se na mjesto požara donesu raspoloživi i odgovarajući aparati za gašenje te druga oprema koja se može koristiti za gašenje požara.

Prilikom akcije gašenja na mjestu požara smije se nalaziti samo potreban broj radnika.

Članak 43.

Nakon završetka akcije gašenja požara odgovorna osoba za zaštitu od požara i ravnatelj Ustanove zajedno sa voditeljem akcije gašenja dužni su:

- na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi spriječavanja ponovnog požara;
- osigurati dežurstvo na mjestu požara do kraja dana, ako je požar ugašen tijekom noći;
- dežurnom radniku/cima tijekom dežurstva osigurati potrebnu vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara.

Članak 44.

Uporabljena oprema i sredstva u gašenju požara trebaju se što prije nakon završetka gašenja požara dovesti u potpuno ispravno stanje.

XVII. DRUGE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA SUKLADNO VLASTITIM PLANOVIMA I POTREBAMA

Članak 45.

U cilju otklanjanja uzroka nastajanja požara, spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom u objektima i prostorima u Ustanovi provode se i sljedeće mjere zaštite od požara:

1. Građevinske mjere zaštite;
2. Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima;
3. Mjere zaštite od požara od djelovanja munje na građevinama;
4. Ostale mjere zaštite;
 - 4.1. Općenito;
 - 4.2. Organizacijske mjere zaštite od požara.

1. Građevinske mjere zaštite

Članak 46.

Građevinske mjere zaštite od požara sastoje se od provođenja tih mjera prilikom adaptacije, rekonstrukcije ili gradnje nove građevine odnosno dijela građevine i kod održavanja postojećeg stanja građevine i njenih dijelova u cilju sprečavanja nastajanja i širenja požara pa je u tom slučaju potrebno:

- osigurati slobodan nesmetani prolaz na hodnicima i drugim evakuacijskim putovima, vodeći računa da nagazna površina na tim putovima nema mehaničkih oštećenja i neravnina;

- na putovima za izlaženje ne smiju se nalaziti predmeti koji pospješuju širenju požara (primjerice goriva ambalaža, dijelovi namještaja, gorive zavjese i sl), stvari koje bi mogle ometati izlaz osobama (primjerice aparati različitih namjena, garderobni ormari, pričuvni dijelovi, uskladištena roba i sl) ;
- podne obloge tepisi (tepisoni) i zavjese u prostorijama i na evakuacijskim putovima moraju biti izrađeni od samogasivog materijala (posjedovanje atesta o samogasivosti) i dobro pričvršćene na podlogu. Oštećeni dijelovi na njima ne smiju se krpati. Oštećeni dijelovi podnih obloga moraju se u cijelosti izmjeniti;
- ulazni i izlazni putovi namijenjeni za evakuaciju moraju biti vidljivo označeni natpisom i strelicom (standardni simboli) tako da su vidljivi i danju i noću, odnosno moraju biti osvijetljeni pouzdanim izvorom svjetlosti;
- putovi evakuacije moraju biti izvedeni i smješteni tako da vode izravno na otvoren siguran prostor dovoljno prostran da se osobama koje sudjeluju u evakuaciji omogući odmicanje od objekta, te brzo i sigurno napuštanje prostora;
- rukohvati i ograde na stepeništu trebaju biti stabilno pričvršćeni za konstrukciju građevine;
- sva vrata na putu evakuacije moraju se otvarati u smjeru izlaženja (evakuacije) a na vratima se ne smiju mjenjati smjer otvaranja niti se ista smiju privremeno ili stalno ukloniti;
- svi prozori predviđeni za otvaranje moraju se lako dati otvarati i zatvarati s poda, a stakla ne smiju biti napuknuta niti razbijena;
- pregradni zidovi između prostorija odnosno postrojenja ne smiju biti od gorivog materijala;
- zidovi na požarnim sektorima i izlazima, te izlaznim putovima, ne smiju biti oštećeni (pukotine) i trebaju imati negorive obloge bez obzira da li su nosivi ili pregradni;
- na zidove i stropove na evakuacijskim putovima ne smiju se radi dekoracije stavljati gorive obloge, niti izrađivati spušteni stropovi s gorivim oblogama;
- osvijetljenje hodnika i putova za evakuaciju mora biti u slučaju nestanka struje osigurano pouzdanim izvorom svjetlosti (sigurnosna rasvjeta);
- u cilju sprječavanja širenja i prenošenja požara s jedne građevine na drugu, te radi osiguranja mogućnosti intervencije u slučaju požara mora se osigurati slobodan prostor oko njih. Na tom prostoru ne smije se skladištiti, privremeno odlagati različite predmete ili uređaje, parkirati i sl.;
- pristupne ceste i požarne putove održavati glede sposobnosti za promet vozilima vodeći računa da se čiste od snijega, da se na njima ne obavljaju nikakvi građevinski radovi (prekop) dok nije osiguran drugi pristup do građevine (zaobilaznica, premoštenje preko prekopa i sl.) da nisu zakrčeni vozilima te da su opskrbljeni odgovarajućom signalizacijom i znakovima;

- građevine i građevinski dijelovi moraju biti opskrbljene s dovoljnim brojem i vrstom vatrogasnih aparata te vanjskih i unutarnjih hidranata,
- omogućiti uvijek slobodan i siguran pristup svim hidrantima i vatrogasnim aparatima;
- pregled dimnjaka treba obaviti najmanje prije početka loženja i nakon završetka sezone loženja;

2. Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima

Članak 47.

Kod provođenja ove mjere zaštite od požara potrebno je provoditi sljedeće:

- objekti osim opće rasvjete moraju imati izvedenu i sigurnosnu rasvjetu, koja mora udovoljavati propisanim zahtjevima za sigurnosne električne sustave. Sigurnosna rasvjeta sastoji se od pomoćne i panik rasvjete;
- sigurnosna rasvjeta mora se pregledavati najmanje jedanput godišnje i to obavezno neposredno prije jesenskog otvaranja objekata i o tome voditi evidenciju;
- u glavnom razvodnom ormaru kao i u razvodnim ormarićima u pojedinim postorijama moraju biti postavljene jednopolne sheme električnih instalacija sa svim potrebnim podacima i dovoljan broj rastalnih osigurača;
- za isključenje električne energije nakon završenog rada ili u slučaju hitne potrebe (požar i sl.) moraju na mjestima izvan zone opasnosti od požara i eksplozije biti izvedene sklopke (tipkala);
- zabranjeno je upotrebljavati krpane, neispravne ili predimenzionirane električne osigurače, kao i postavljati provizorne električne instalacije;
- ispod svakog osigurača i sklopke moraju biti postavljene oznake kojem strujnom krugu pripada osigurač odnosno sklopka;
- izmjenu električnih osigurača ili druge poslove na električnim instalacijama i uređajima može obavljati samo električar;
- prostor oko razvodnih ormara mora uvijek biti slobodan. Razvodni ormari moraju biti zaključani kako bi se onemogućio pristup neovlaštenim osobama, a ključevi se moraju nalaziti u radionici tehničke službe;
- na sklopkama za isključenje moraju biti jasno označeni položaji isključeno - uključeno, time da taj položaj označava i signalizira žaruljica;
- rasvjetna tijela moraju biti opskrbljena propisanom zaštitnom armaturom;
- električne instalacije i trošila moraju biti tako izvedeni i održavani da mjesta gdje se koriste ne predstavljaju opasnost od požara;

- električne instalacije i uređaje treba održavati i ispitivati sukladno važećim normama i odredbama propisa za određene elektro uređaje i instalacije. O svakom obavljenom pregledu i ispitivanju električnih instalacija i uređaja ispitivač je dužan sastaviti zapisnik iz kojeg mora biti vidljivo da li su instalacije i uređaji ispravni, odnosno, koji su nedostaci utvrđeni i što se treba učiniti da se isti otklone.

3. Mjere zaštite od požara od djelovanja munje na građevinama

Članak 48.

Zaštita od djelovanja munje na građevinama mora biti izvedena, održavana i postavljena tako da se spriječi svaka mogućnost nastanka požara zbog atmosferskog pražnjenja, pa se s toga osnova pregled gromobrinskih instalacija mora obavljati:

- poslije svakog popravka;
- nakon svakog udara munje u građevinu ili instalaciju;
- odnosno najmanje svake četvrte godine, a vizualni pregled od strane ovlaštenog servisa svake godine.

Članak 49.

O svakom pregledu i ispitivanju ispitivač mora sastaviti zapisnik u koji se unose sva zapažanja i rezultati ispitivanja.

Iz zapisnika mora biti vidljivo da li je instalacija ispravna i funkcionalna, odnosno koji su popravci na njoj eventualno potrebni.

O gromobranskim instalacijama svih građevina mora postojati tehnička dokumentacija te je potrebno voditi revizionu knjigu gromobrinskih instalacija.

4. Ostale mjere zaštite

4.1. Općenito

Članak 50.

U vezi poduzimanja ostalih mjera zaštite od požara mora se provoditi:

- u prostorima i objektima iz članka 1. Pravilnika ne smiju se upotrebljavati električna kuhala, električne grijalice sa otvorenim grijačima, kaloriferi i drugi slični aparati i grijaća tijela, osim u za to posebno pripremljenim prostorijama te uz prethodno pribavljen pristanak odgovorne osobe za zaštitu od požara;
- zabranjeno je korištenje peći na plin, tekuće i kruto gorivo ako nisu propisno spojene na dimovodni kanal,
- svi izlazni putovi i vrata na izlaznim putovima moraju biti označeni odgovarajućim oznakama sukladno normi HRN ISO 6309,

- zabranjeno je pušenje u svim prostorijama i prostorima Ustanove,
- istrošene materijale: masti, ulja, masne krpe, plastičnu i kartonsku i drugu zapaljivu ambalažu i druge otpatke svakodnevno treba odstranjivati i odložiti na za to određeno mjesto,
- zabranjeno je upotrebljavati motorni benzin, a naročito etilizirani benzin, za odmašćivanje, pranje i čišćenje predmeta;
- u motorna vozila moraju biti postavljeni vatrogasni aparati:

- u osobni automobil	tip S-1	1 kom
- u kombi vozila za više od 5 osoba	tip S-2	1 kom
- upozorenja, upute, informacije , znakovi zabrane i sl. trebaju biti jasni i na vidljivom mjestu,
- putovi za evakuaciju i vatrogasni pristupi moraju biti propisno označeni i održavani slobodni, čisti i prohodni.

4.2. Organizacijske mjere zaštite od požara

Članak 51.

U vezi ovih mjera zaštite od požara mora se provoditi:

- osposobljavanje svih zaposlenih radnika stalno ili povremeno (na određeno vrijeme) po programu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom;
- vježbu evakuacije i vježbu uporabe sredstava za gašenje mora se obaviti jednom u dvije godine i o tome voditi evidenciju;
- namjensko korištenje vozila, uređaja, opreme, alata ili sredstva za zaštitu od požara.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 52.

Prilozi ovom Pravilniku su:

- provedbeni planovi zaštite od požara (plan uzbunjivanja, plan evakuacije),
- upute za siguran rad i postupanje u slučaju požara na pojedinim radnim mjestima s povećanim opasnostima za nastanak i moguće posljedice od požara ili tehnološke eksplozije,
- program osposobljavanja radnika za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom,
- raspored ručnih vatrogasnih aparata,
- plan i program redovitih pregleda ručnih vatrogasnih aparata,
- upisnik periodičnog pregleda vatrogasnih aparata,
- upisnih kontrolnog pregleda vatrogasnih aparata,
- upisnik ispitivanja gromobranskih instalacija,
- upisnik ispitivanja panik rasvjete.

Članak 53.

U slučajevima koji nisu predviđeni ovim Pravilnikom neposredno se primjenjuju odredbe Zakona o zaštiti od požara, drugih Zakona koji reguliraju tu oblast, te podzakonskih propisa. Tumačenje odredaba ovog Pravilnika daje ravnatelj Ustanove.

Članak 54.

Nepridržavanje i kršenje odredbi ovog Pravilnika o mjerama zaštite i gašenja požara može predstavljati osobito tešku povredu radne obveze te može biti razlog za izvanredan otkaz ugovora o radu u smislu članka 116. Zakona o radu (NN 93/14), s pravom Ustanove na naknadu štete.

Članak 55.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti od požara od _____.

Članak 56.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osam dana od dana objave na oglasnoj ploči .

RAVNATELJ:

Saša Banić, dipl. ing.

Ovaj Pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči Ustanove dana _____ 2015. godine , a stupio je na snagu _____ 2015. godine.

RAVNATELJ:

Saša Banić, dipl. ing.

PRILOZI

PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA RADNIKA ZA PROVEDBU PREVENTIVNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA, GAŠENJA POŽARA I SPAŠAVANJE LJUDI I IMOVINE UGROŽENIH POŽAROM

TEORIJSKI DIO

1. Osnovni pojmovi o gorenju i gašenju (1 sat)

- Osnovni pojmovi o gorenju;
- Uvjeti potrebni za nastanak gorenja (goriva tvar, kisik i temperatura paljenja);
- Požar i eksplozija;
- Produkti gorenja;
- Osnove gašenja;
- Mjere zaštite pri gašenju požara.

2. Sredstva za gašenje prema klasi požara (1 sat)

- Voda;
- Pjena;
- Prah;
- CO₂;
- Halon;
- Priručna sredstva.

3. Požarne opasnosti i mjere zaštite od požara (2 sata)

- Uzroci nastanka požara;
- Uvjeti za širenje požara;
- Mjere zaštite od požara;
- Evakuacija.

4. Oprema i sprave za gašenje požara (1 sat)

- Aparati za početno gašenje požara;
- Hidranti i oprema za gašenje vodom.

5. Obrazovni film (1 sat)

PRAKTIČNI DIO

- 1. Gašenje vodom iz hidrantske mreže (1 sat)**
- 2. Gašenje ručnim aparatima za gašenje požara (1 sat)**

